

داروهای ممنوعه کودکان

مصرف قرص سرماخوردگی برای کودکان زیر ۲ سال هرگز توصیه نمی‌شود، زیرا نه تنها موجب بهبود آنها نمی‌شود بلکه عوارض جانبی خطرناکی مانند افزایش ضربان قلب و بروز تشنج دارد. همچنین سازمان جهانی غذا و دارو مصرف همزمان قرص سرماخوردگی و داروهای مانند آنتی‌هیستامین و مسکن را برای کودکان ممنوع کرده است، زیرا با خطر اوردوز همراه است.

این دارو را به کودکان زیر ۶ سال ندهید

یکی دیگر از قرص‌های سرماخوردگی، قرص کلداکس است که برخی خانواده‌ها آن را به صورت خودسرانه به کودکانشان هم می‌دهند. این دارو را نباید برای کودکان زیر ۶ سال استفاده کرد، مگر اینکه پزشک با معاینه کودک، آن را تجویز کرده باشد. این قرص مدت زمان بیماری را کاهش نمی‌دهد و ممکن است عوارض جانبی جدی ایجاد کند. از قرص کلداکس برای خواباندن بچه‌ها هم نباید استفاده شود.

همیشه برای تندرستی

ویژه نامه تندرستی + ۲۶ فروردین ۱۴۰۳ + شماره ۱۳ + دوره جدید

توصیه +

مراقب این داروها در بهار باشید

رایج‌ترین داروهای بدون نسخه در فصل بهار آنتی‌هیستامین‌ها (لوراتادین، دیفن‌هیدرامین، سیتیزین یا فکسوفنادین) هستند.

با آغاز گرده‌افشانی درختان در فصل بهار و گرده‌افشانی چمن‌ها و علف‌ها در فصل تابستان حساسیت‌های فصلی تشدید می‌شوند و عده زیادی از مردم دچار حساسیت در ناحیه چشم، بینی و دستگاه تنفسی می‌شوند. علائم آلرژی در بینی به صورت خارش، آبریزش، عطسه‌های مکرر و گرفتگی بینی بروز می‌کند و آلرژی در چشم یا ورم ملتحمه بهاره هم با سوزش، خارش چشم و ریزش اشک همراه است. نوع دیگر آلرژی هم در قسمت تحتانی دستگاه تنفسی رخ می‌دهد که علائم آن به صورت سرفه، خس‌خس و تنگی نفس بروز می‌کند. اغلب مبتلایان به آلرژی‌های فصلی بدون مراجعه به پزشک به آنتی‌هیستامین‌ها متوسل می‌شوند. در مراحل ابتدایی مصرف آنتی‌هیستامین، علائم آلرژی را به طور موقت در افراد کاهش می‌دهد، اما به طور کامل نمی‌تواند باعث رفع آلرژی‌ها شود.

داروهای آنتی‌هیستامین به اشکال مختلف از جمله قرص، قطره چشمی، شربت و اسپری بینی وجود دارند که یکی از مهم‌ترین ویژگی‌هایشان ایجاد خواب‌آلودگی در مصرف‌کنندگان است. با وجود اینکه خرید انواع مختلف از این دارو در داروخانه‌ها بدون نسخه پزشک فراهم است، اما متخصصان تأکید می‌کنند که مصرف آن بهتر است طبق تجویز و نظر پزشک انجام شود. مصرف انواع آنتی‌هیستامین‌ها بر متابولیسم بدن تأثیر می‌گذارد و افرادی که به‌طور همزمان چند داروی مختلف مصرف می‌کنند می‌توانند با عوارض و مشکلات احتمالی آن مواجه شوند. البته هیستامین یکی از مواد شیمیایی است که هنگام واکنش پادتن‌ها (آنتی‌بادی‌ها) با مواد آلرژی‌زا (حساسیت‌زا) در بدن آزاد می‌شود و مسئول بسیاری از علائمی است که در التهاب بینی ناشی از آلرژی دیده می‌شود.

بدون نسخه بیمار می‌شوید

چند نکته مهم درباره مصرف خودسرانه داروهای تجویزی و ویتامین‌هایی که خواص دارویی دارند

مصرف خودسرانه و بدون تجویز پزشک یکی از مصادیق مصرف غیرمنطقی است چراکه دوز مصرف، زمان مصرف، تحمیل هزینه مصرف... در نظر گرفته نشده است.

زمان مصرف یک ویتامین هم مانند دارو باید متناسب با نیاز پزشکی فرد باشد و دوز مصرفی هم رعایت شود. مصرف منطقی هم باید به گونه‌ای باشد که کمتر بن‌هزینه را به بیمار تحمیل کند.

برخی بیماران به دلیل انتظار طولانی ویزیت پزشکان، تا زمان رسیدن نوبت‌شان به صورت خودسرانه اقدام به مصرف دارو یا ویتامین‌هایی کنند که کار بسیار اشتباهی است.

مصرف ویتامین‌ها و مکمل نیستند و خاصیت دارویی دارند، بنابراین باید به میزان دوره زمانی مصرف آنها توجه شود. بهترین روش تقویت بدن و رفع کمبود ویتامین‌ها مراجعه به پزشک است. پزشک معالج باید با بررسی، معاینه و آزمایش، ویتامین و داروهای مورد نظر را تجویز کند.

زمانی که ویتامین و دارو از سوی پزشک تجویز می‌شود، اما بیمار مدت زمان مصرف و فاصله‌های زمانی مصرف را رعایت نکند، از مصرف منطقی خارج شده است. آمارهای رسمی بهداشت جهانی نشان می‌دهد که تنها ۲۵ درصد افراد داروهای ایشان را درست مصرف می‌کنند.

در برخی موارد بیماران برای کاهش علامت بیماری، پزشکان را مجبور به تجویز دارو و نوشتن نسخه کرده یا به‌طور مستقیم به داروخانه مراجعه و درخواست دارو می‌کنند. این مسئله درست نیست و با مصرف منطقی دارو همخوانی ندارد.

در ایران آمار دقیقی از وضعیت مصرف داروها وجود ندارد، اما به‌طور میانگین و متوسط هر یک نفر در هر روز یک قرص مصرف می‌کند.

پزشک هنگام تجویز دارو به بیمار، اورا مورد ارزیابی قرار می‌دهد و براساس سن، جنس، توانایی جسمانی و بیماری‌های زمینه‌ای و حتی وضعیت خاص بارداری و شیردهی دارو تجویز می‌کند.

نه تنها داروهای OTC که در برخی موارد بیماران اصرار به دریافت برخی داروهای نیازمند به نسخه از داروخانه‌ها دارند یا برخی ویتامین‌ها را که خاصیت دارویی دارند بدون نظر پزشک مصرف می‌کنند. این در حالی است که مصرف داروهای وابسته به تجویز و تهیه نسخه مثل آنتی‌بیوتیک‌ها می‌تواند آسیب‌های جدی برای بیمار داشته باشد و مصرف بی‌رویه برخی ویتامین‌ها هم می‌تواند منجر به بروز عوارضی در بدن شود، از جمله ویتامین D و کلسیم‌ها. مصرف بیش از حد ویتامین D عامل بروز مشکلات عروقی و مصرف بی‌رویه کلسیم‌ها هم منجر به رسوب در کلیه‌ها و سنگ کلیه است. یک اقدام اشتباه والدین هم این است که تصور می‌کنند مشکل کم‌اشتهایی و کمبود ویتامین در بدن کودکان را با خوردن بیشتر برخی ویتامین‌ها حل کنند که همان هم عوارضی دارد. مجید حنیفه، کارشناسی دارویی درباره شرط مصرف صحیح داروها و ویتامین‌ها به نکات جالبی اشاره می‌کند که در ادامه آمده است.

یکی از شایع‌ترین داروهای که خودسرانه مصرف می‌شود، آنتی‌بیوتیک‌ها هستند، در حالی که باید حتماً از سوی پزشک تجویز شود. درباره این داروها اگر بیمار دوره زمانی مصرف را رعایت نکند یا بلافاصله بعد از شروع مصرف دارو را قطع کند موجب مقاومت بدن به آنتی‌بیوتیک می‌شود و می‌تواند به سایر میکروارگانیسم‌ها منتقل شود، بنابراین بدن بیمار به اثر آنتی‌بیوتیک‌ها مقاوم می‌شود.

برخی بیماران علاقه‌مند به استفاده از داروهای تزریقی هستند و هنگام مراجعه به پزشک اصرار بر استفاده از این داروها دارند. عوارض داروهای تزریقی بیشتر است و هنگامی که فرم خوراکی دارو وجود دارد، تا جایی که امکان دارد باید از داروی تزریقی اجتناب کرد.

مصرف خودسرانه وایستگی ایجاد می‌کنند، چراکه افزایش میزان دوز و کاهش دوز مصرف داروهای آرامبخش بسیار مهم است که پزشک معالج تمامی موارد را رعایت می‌کند. در مصرف خودسرانه، بیمار تا جایی پیش می‌رود که به دلیل کارایی نداشتن مجبور به استفاده تعداد بیشتری از دارو می‌شود.

هنگامی که یک فرد بدون تجویز پزشک دارو مصرف می‌کند در واقع خودش را در معرض برخی عوارض قرار می‌دهد. عوارض برخی داروها در هر فرد متفاوت از دیگری است. این مسئله مصرف خودسرانه دارو را افزایش داده و برخی تصور می‌کنند چون داروی مورد نظر در فرد دیگری هیچ واکنشی نداشته، در آنها هم عوارضی ایجاد نخواهد کرد.